

Model voor de pre-contractuele informatieverstopping voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt bij het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de onderneming waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

Productbenaming: DB pensioenregelingen van Stichting Pensioenfonds Provisum
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 724500K3LLF0262T8394

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja

Nee

Er zal een minimaal aandeel **duurzame beleggingen met een milieudoelstelling** worden gedaan: ___%

in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

Er zal minimaal aandeel **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** worden gedaan: ___%

Het product **promoot ecologische/sociale (E/S) kenmerken**, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling heeft, zal het een minimaal aandeel duurzame beleggingen van ___% behelzen

met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

met een sociale doelstelling

Het product promoot E/S kenmerken, maar zal geen duurzame beleggingen doen

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852, waarbij een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten** is vastgesteld. In de verordening is geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een milieudoelstelling kunnen al dan niet in overeenstemming zijn met de taxonomie.

Welke ecologische en/of sociale kenmerken promoot dit financiële product?

Het fonds promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

- ✓ het meenemen van MVB-criteria in de beleggingsstrategie naast de andere algemene criteria rendement, risico en kosten;
- ✓ niet bijdragen aan controversieel gedrag en activiteiten door middel van uitsluitingen;
- ✓ bedrijven stimuleren om een positieve bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling en in lijn te handelen met internationale verdragen en gedragscodes;
- ✓ mitigatie van klimaatverandering.

Het instrumentarium hiervoor is samengevat het volgende.

Integratie

ESG-integratie bij het selecteren en monitoren van de beleggingsmanagers. AFAM voert voorts een constante dialoog met de externe managers en hun ESG-teams om tot een verbetering te komen van ESG-integratie, uitsluitingen en rapportages. Bij de integratie wordt o.a. gebruik gemaakt van,

- toetsingscriteria voor de beleggingsfondsen (o.a. ondertekening UN Principles for Responsible Investment (UNPRI))
- een scorecard waarmee de ESG-integratie in het beleid en strategie, in het beleggingsproces, actief aandeelhouderschap, monitoring en verslaglegging van de beleggingsfondsen in kaart wordt gebracht;
- classificatie van de beleggingsfondsen conform het ABC-raamwerk van het Impact Management Project.

Uitsluiten

Het pensioenfonds sluit beleggingen uit,

- in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie en/of handel in controversiële wapens, tabak, pornografie, gokken, palmolie, enkele fossiele sectoren (arctic olie, olie uit teerzand en steenkool), verkoop van wapens aan burgers en ondernemingen die op duidelijk en grove wijze de principes van het UN Global Compact schenden;
- in staatsobligaties die zijn uitgegeven door landen die:
  - het onderwerp zijn van sancties van de EU tegen de centrale overheid zodanig dat er sprake is van een wapenembargo;
  - onvoldoende scores op het gebied van mensenrechten en/of corruptie.

Voor de uitsluitingen gelden nadere criteria en grenzen. Hiervoor wordt verwezen naar bijlage 1 bij het [maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid](#) van het fonds.

Daarnaast voert Sustainalytics voor het pensioenfonds een controversie screening uit, de identificatie van ondernemingen die betrokken zijn bij incidenten en gebeurtenissen (binnen eigen bedrijf en toeleveringsketen) die mogelijk leiden tot een ondernemings- of reputatierisico m.n. gericht op de OESO-richtlijnen. Ondernemingen met de hoogste score (=slechtste) van een 5 worden eveneens uitgesloten.

Stemmen

Het pensioenfonds maakt gebruik van haar stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarin wordt belegd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het stembeleid van de beleggingsmanagers, zowel bij de beleggingsfondsen als bij het directe mandaat.

Engagement

Het pensioenfonds oefent invloed uit om duurzaamheid en goed ondernemingsbestuur te bevorderen bij de bedrijven waarin wordt belegd. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van het engagementbeleid van de beleggingsmanagers als ook via een engagementprovider, Sustainalytics.

GRESB

Voor de beoordeling van de duurzaamheid van de beleggingen in indirect onroerend goed wordt gebruik gemaakt van GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark). Met GRESB worden de milieu- en duurzaamheidsprestaties van (niet) ter beurse genoteerde onroerend

goedbeleggingsfondsen gemeten op basis van gestandaardiseerde en gevalideerde informatie.

Groene obligaties

Het pensioenfonds belegt voor een deel van de matching portefeuille in groene obligaties.

Impact beleggingen

Impact beleggen maakt nog geen deel uit van het instrumentarium van verantwoord beleggen van het pensioenfonds. Neemt niet weg dat de aandelenportefeuille voor een klein percentage belegd is in impact beleggingsfondsen.

Er wordt geen benchmark voor de pensioenregeling gebruikt om te bepalen of de ecologische en/of sociale kenmerken worden gepromoot.

- ***Met welke duurzaamheidsindicatoren wordt de verwezenlijking van elk van de door dit financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken gemeten?***

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

De volgende methodologieën worden gebruikt om te meten hoe de door de pensioenregeling gepromote ecologische of sociale kenmerken worden behaald:

Integratie

Jaarlijks rapporteert AFAM in hoeverre de beleggingsfondsen voldoen aan de toetsingscriteria van het fonds, hoe de beleggingsfondsen scoren op basis van de scorecard ontwikkeld door AFAM en hoe de beleggingsfondsen worden geclassificeerd in het kader van het ABC-raamwerk van het Impact Management Project.

Uitsluitingen

Sustainalytics onderzoekt welke ondernemingen en landen naar aanleiding van de door het pensioenfonds gedefinieerde uitgangspunten moeten worden uitgesloten en stelt elk half jaar een uitsluitingslijst op. De beheerder van het direct mandaat, State Street, ontvangt elk half jaar de uitsluitingslijst waarna State Street de portefeuille in lijn brengt met de vereisten van het pensioenfonds. Een groot deel van de portefeuille is indirect in beleggingsfondsen belegd. Omdat het pensioenfonds bij de indirecte beleggingen samen met andere beleggers in een beleggingsfonds participeert en de onderliggende stukken niet zelf in bezit heeft, maar eigendom zijn van het beleggingsfonds, is het uitsluitingsbeleid moeilijker toe te passen of is in het geheel niet mogelijk. Wel worden eenmaal per jaar de portefeuilles van de beleggingsfondsen door Sustainalytics gescreend in hoeverre (in een percentage van het belegd vermogen per fonds) er in ondernemingen en/of landen belegd is, die zijn uitgesloten. Indien een fonds meer dan de benchmark is belegd in een uitgesloten categorie, zal het pensioenfonds met AFAM in overleg treden over eventueel te nemen acties, inclusief een mogelijke beëindiging van de investering in het pensioenfonds.

GRESB

Voor de beoordeling van de beleggingen in indirect onroerend goed wordt gebruik gemaakt van GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark).

Groene obligaties

Jaarlijks rapporteert AFAM over het aandeel groene obligaties in de portefeuille. De kwalificatie als groene obligatie is gebaseerd op de "Green Bond Principles" van de International Capital Market Association.

CO2-uitstoot

Jaarlijks wordt door AFAM gerapporteerd over de CO2-uitstoot van de portefeuille, gemeten op basis van informatie van MSCI. Hierbij wordt de methodologie van het Partnership Carbon Accounting Financials (PCAF) gevolgd. Er worden twee maatstaven gebruikt om de CO2-voetafdruk te meten. Als eerste de maatstaf 'Carbon Invested', de CO2-uitstoot per miljoen euro belegd vermogen. Dit is een belangrijke maatstaf omdat deze onafhankelijk is van de omvang van de portefeuille (hoe groter de portefeuille, hoe hoger de totale CO2-voetafdruk). De tweede maatstaf is Total Carbon Emissions', het totaal aantal ton aan CO2-equivalenten (tCO2e) voor Scope 1- en Scope 2-emissies van de portefeuilles.

Stemmen en engagement

Op periodieke basis wordt door de beleggingsmanagers gerapporteerd over het stem-en engagementbeleid. AFAM verwerkt deze informatie in de jaarrapportage verantwoord beleggen die het voor Provisum opstelt. Op kwartaalbasis wordt er door de externe engagementprovider, Sustainalytics, gerapporteerd over nieuw opgestarte engagementtrajecten en de voortgang van lopende engagementtrajecten.

- **Wat zijn de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen en hoe draagt de duurzame belegging bij tot die doelstelling?**

De pensioenregeling bevat geen duurzame beleggingen in de zin van de SFDR.

- **Hoe doen de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen, geen ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De pensioenregeling bevat geen duurzame beleggingen in de zin van de SFDR.

--- *Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?*

Niet van toepassing.

--- *Hoe zijn de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten?*

Niet van toepassing.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Houdt dit financiële product rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

✘ Ja, in de Duurzaamheidsverklaring van het fonds is informatie te vinden over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren die meegenomen worden. In de Regulatory Technical Standards (RTS) van de SFDR-wetgeving zijn RTS-indicatoren gedetailleerd beschreven. Het fonds zal in het kader van SFDR over 18 verplichte en minimaal 2 vrijwillige Principle Adverse Indicators (PAI) rapporteren, voor het eerst voor 1 juli 2024.

Nee

De beleggingsstrategie

stuurt beleggingsbeslissingen op basis van factoren als beleggingsdoelstelling en en risicotolerantie.

Praktijken op het gebied van **goed bestuur** omvatten goede managementstructuren, betrekkingen met werknemers, beloning van het betrokken personeel en naleving van de belastingwetgeving.

Welke beleggingsstrategie hanteert dit financiële product?

Het strategisch beleggingsbeleid is gebaseerd op de missie en visie van het fonds. Elke drie jaar wordt er een ALM-studie uitgevoerd, waarbij de risicobereidheid en de beleggingsbeginselen van het fonds in aanmerking worden genomen. De studie leidt tot een inrichting van de beleggingsportefeuille met de beste combinatie van rendement, risico en kosten. Onderdeel van het beleggingsbeleid is het beleid inzake Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Het bestuur is ervan overtuigd dat de factor duurzaamheid in de vorm van lange termijn waarde creatie van positieve invloed is op het risico-rendementsprofiel van de beleggingen en dat dit het rendement niet in de weg staat. Ook de deelnemers staan duidelijk positief tegenover maatschappelijk verantwoord beleggen zo is gebleken uit een onderzoek uit 2021.

Er wordt momenteel belegd in Europese staatsobligaties, aandelen, obligaties emerging markets, hypotheek en indirect onroerend goed.

- **Welke bindende elementen van de beleggingsstrategie zijn bij het selecteren van de beleggingen gebruikt om alle ecologische en sociale kenmerken te verwezenlijken die dit financiële product promoot?**

De volgende bindende elementen worden gebruikt:

- ✓ het meenemen van MVB-criteria in de beleggingsstrategie naast de andere algemene criteria rendement, risico en kosten;
- ✓ niet bijdragen aan controversieel gedrag en activiteiten door middel van uitsluitingen;
- ✓ bedrijven stimuleren om een positieve bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling en in lijn te handelen met internationale verdragen en gedragscodes;
- ✓ mitigatie van klimaatverandering.

- **Met welktoegezegd minimumpercentage wordt de ruimte voor in overweging te nemen beleggingen beperkt vóór de toepassing van die beleggingsstrategie?**

Er is geen minimumreductie van het beleggingsuniversum toegezegd voor deze beleggingsstrategie.

- **Wat is het beleid om praktijken op het gebied van goed bestuur te beoordelen voor de ondernemingen waarin is belegd?**

Het fonds oefent invloed uit om goed ondernemingsbestuur te bevorderen bij de bedrijven waarin wordt belegd. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van het beoordelings- en engagementbeleid van de beleggingsmanagers als ook via een engagementprovider, Sustainalytics.

Voor het beoordelen van praktijken op het gebied van goed bestuur van de bedrijven worden internationale verdragen en gedragscodes gehanteerd: de "Global Compact" principes en de "Guiding Principles on Business and Human Rights" van de Verenigde Naties en de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Bedrijven met lage scores

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissie-grenswaarden en de omschakeling op hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen.

op compliance met deze internationale standaarden worden niet meer in de beursgenoteerde aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles opgenomen.

Welke activa-allocatie is er voor dit financiële product gepland?

Het aandeel van de beleggingen van de pensioenregeling dat ecologische en sociale kenmerken promoot, bedraagt 45% (categorie #1 E/S-kenmerken in figuur hieronder). Het andere deel, 55% van de beleggingen, valt in de categorie Overig. Deze percentages zijn gebaseerd op de strategische allocatie naar deze beleggingen. De feitelijke allocatie kan daar vanaf wijken.

Het deel van de beleggingen dat is afgestemd op de ecologische en of sociale kenmerken betreft beleggingen in aandelen, staatsobligaties van opkomende markten en onroerend goed. De overige beleggingen zijn niet afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en zijn belegd in staatsobligaties van ontwikkelde markten en hypotheek.

Hoe worden met het gebruik van derivaten de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die het financiële product promoot?

Het fonds gebruikt derivaten om het valutarisico af te dekken en om het portefeuillebeheer te optimaliseren, maar maakt geen gebruik van derivaten om ecologische of sociale kenmerken die het promoot te realiseren.

In hoeverre zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling minimaal op de EU-taxonomie afgestemd?

Niet van toepassing.

Belegt het financiële product in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

ja

In fossiel gas

In kernenergie

Nee¹

De twee onderstaande diagrammen geven in het groen het minimumpercentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.

- **Wat is het minimumaandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Niet van toepassing.

- **Wat is het minimumaandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie zijn afgestemd?**

Niet van toepassing.

- **Wat is het minimumaandeel van sociaal duurzame beleggingen?**

Niet van toepassing.

- **Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor zijn deze bedoeld en bestaan er ecologische of sociale minimumwaarborgen ?**

¹ Hoewel er mogelijk beleggingen in onze portefeuille zijn die bijdragen aan een milieudoelstelling volgens de Taxonomie verordening, kan Provisum nog niet aangeven hoe en in welke mate de beleggingen in onze portefeuille beleggingen zijn in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam kunnen worden aangemerkt onder de Taxonomie verordening. Dit komt omdat er onvoldoende betrouwbare, tijdige en verifieerbare data van de onderliggende beleggingen beschikbaar is. Vooralsnog geven wij daarom aan dat 0% van onze beleggingen economische activiteiten betreffen die als ecologisch duurzaam kunnen worden aangemerkt onder de Taxonomie verordening.

De beleggingen in #2 Overige betreffen beleggingen in staatobligaties van ontwikkelde markten en hypotheeklen. Deze categorieën zijn bedoeld om het renterisico van het fonds af te dekken en rendement te genereren. Voor de categorie staatobligaties van ontwikkelde markten gelden uitsluitingscriteria en er wordt voor minimaal 10% belegd in groene obligaties.

Voor de categorie hypotheeklen zijn toetsingscriteria opgesteld waaraan een hypotheekfonds dient te voldoen.

Is er een specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot?

Nee, er is geen specifieke benchmark aangewezen om te bepalen of de ecologische en/of sociale kenmerken worden gepromoot.

- ***Hoe wordt de referentiebenchmark doorlopend afgestemd op elk van de ecologische of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe wordt geborgd dat de beleggingsstrategie doorlopend op de methode van de index afgestemd blijft?***

Niet van toepassing.

- ***Waarin verschilt de aangewezen index van een relevante brede marktindex?***

Niet van toepassing.

- ***Waar is de voor de berekening van de aangewezen index gebruikte methode te vinden?***

Niet van toepassing.

Referentiebenchmarks

zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die dat product promoot.

Waar kan ik online meer specifieke informatie over dit product vinden?

Meer specifieke informatie over dit product vindt u op deze website: www.provisum.nl